

3 Antwoordmodel

Antwoorden

Deel-
scores

Hofcultuur en Burgerlijke cultuur

Maximumscore 3

- 1 De antwoorden moeten de volgende strekking hebben:
- Een hof kent een zeer uitgebreide leefgemeenschap. Deze concentreert zich gemakkelijker rond de vorst in één groot paleis dan in over de stad verspreide locaties.
 - Het hofleven moet controleerbaar en overzichtelijk zijn. In een afgesloten kunstmatige gemeenschap is dit beter te realiseren.
 - De hofcultuur is een kunstmatige luxe wereld die op grote afstand staat van de alledaagse werkelijkheid. Buiten de stad kan deze wereld worden gecreëerd.
 - In de omvangrijke behoeften aan voedsel en onderhoud van mensen en (rij)dieren kon buiten veel beter worden voorzien dan in de stad.
 - Paleis en tuinen dienen bij elk hof naar heersende inzichten te worden vormgegeven. Buiten de stad is daar veel ruimte voor beschikbaar.

per juist antwoord

1

Maximumscore 1

- 2 Het antwoord moet de volgende strekking hebben:
Zowel het paleis als de tuinen zijn volgens een streng en ordelijk patroon aangelegd. Vanuit het paleis (waarin de vertrekken van de koning het centrum vormen) lopen loodrechte en diagonale lijnen die zich verder vertakken. Dit is een weerspiegeling van het sterke centrale gezag, het ordeningsprincipe op basis waarvan de staatsmacht functioneerde en/of dit is symbolisch voor Lodewijk XIV die als zonnekoning in alle richtingen zijn macht en aanzien uitstraalt.

Antwoorden	Deel-scores
<p>Maximumscore 2</p> <p>3 ☐ Antwoorden moeten de volgende strekking hebben (twee van de volgende):</p> <ul style="list-style-type: none">• (scenario:) Net als bij een theaterstuk is er een vaststaand verloop van gebeurtenissen; de hele dagindeling verloopt volgens een uitgeschreven draaiboek.• (decor:) Net als bij een theaterstuk is er sprake van een vaststaand decor waarin de handelingen zich afspelen.• (publiek:) Net als bij een theaterstuk is er sprake van publiek; het 'optreden' van de koning kon worden gevolgd door (een soms select, dan weer groot) publiek.• (rolverdeling:) Net als in een theaterstuk heeft iedere hoveling zijn rol bij dit 'optreden' van de koning. <p>per juist antwoord</p>	<p><u>1</u></p>
<p>Maximumscore 2</p> <p>4 ☐ twee van de volgende:</p> <ul style="list-style-type: none">• Diana (godin van de jacht): Diana kan worden verbonden met Lodewijk als groot jager.• Mars (god van de oorlog): Mars kan verbonden worden met Lodewijk als wijs aanvoerder van zijn leger.• Mercurius (god van - onder andere - kennis en cultuur): Mercurius kan verbonden worden met Lodewijk als liefhebber en bevorderaar van literatuur, kunst en wetenschappen, of als inspirator voor anderen, een gids voor de mensen. <p>per juist antwoord</p>	<p><u>1</u></p>
<p>Maximumscore 4</p> <p>5 ☐ vier van de volgende:</p> <ul style="list-style-type: none">• Lodewijk wordt meer dan levensgroot afgebeeld. Dit aspect benadrukt letterlijk zijn grootsheid.• De ooghoogte van Lodewijk ligt hoger dan die van de beschouwer en/of hij staat op een podium (bekleed met een kostbaar tapijt). Dit benadrukt zijn verheven status.• Lodewijk wordt afgebeeld in een hermelijnen mantel (met gouden Franse lelies op een blauwe ondergrond en met een gouden ketting). Dit benadrukt zijn aanzienlijkheid.• Lodewijks omgeving en/of attributen benadrukken zijn macht en waardigheid, bijvoorbeeld door de zetel of troon, een monumentale zuil, een fluwelen gordijn en/of door zijn zwaard, kroon en/of scepter.• Lodewijk heeft een waardige houding. Dit onderstreept zijn koninklijk gezag. <p>per juist antwoord</p>	<p><u>1</u></p>
<p>Maximumscore 1</p> <p>6 ☐ Het antwoord moet de volgende strekking hebben: De noodzakelijk geachte idealisering wordt door het realistische portret geweld aangedaan. Lodewijk XIV is hier afgebeeld als de oude man die hij op dat moment was. Het gebruikelijke 'masker der jeugd' is hier niet aangehouden.</p>	
<p>Maximumscore 2</p> <p>7 ☐ Het antwoord moet de volgende strekking hebben: De grootsheid van Lodewijk XIV, die zowel in zijn portretten als in zijn bezigheden tot uitdrukking komt, moest tot in alle hoeken van zijn rijk zichtbaar worden gemaakt Gravures konden in grote oplages gedrukt en verspreid worden (en waren relatief goedkoop), zodat ze aan die propaganda een (grote) bijdrage konden leveren</p>	<p><u>1</u></p> <p><u>1</u></p>

Antwoorden	Deel- scores
------------	-----------------

Maximumscore 1

- 8 Het antwoord moet de volgende strekking hebben (één van de volgende):
- Het publiek werd bij een bezoek aan het paleis geconfronteerd met een indrukwekkend beeldprogramma en met tal van werken die de verheerlijking van Lodewijk tot onderwerp hadden. Zijn reputatie van verhevenheid werd zo voortdurend bevestigd.
 - Een paleis dat niet afgesloten maar toegankelijk was wekte bij de beschouwers de indruk dat Lodewijk in zeker zin dichter bij het volk stond. Dat droeg bij aan de waardering voor de koning en versterkte daarmee zijn status.

Maximumscore 3

- 9 drie van de volgende:
- Beide gebouwen hebben een sterk horizontale compositie.
 - Beide gebouwen hebben een relatief vlakke gevel, slechts onderbroken door licht uitspringende risalieten/geveldelen.
 - Beide gebouwen zijn relatief sober gedecoreerd (met pilasters en in Versailles beelden op het dak, in Amsterdam een gebeeldhouwd tympaan).
 - Beide gebouwen ontberen een duidelijk gemarkeerde ingangspartij.
 - Beide gebouwen staan op een voetstuk en hebben twee verdiepingen.

per juist antwoord

1

Maximumscore 2

- 10 De antwoorden moeten de volgende strekking hebben:
- Versailles was het product van de streng geregementeerde hofcultuur van Lodewijk XIV. Deze hofcultuur vroeg om een strenge rationale, niet uitbundige stijl
 - Het Stadhuis moest de status van Amsterdam als belangrijke handelsstad benadrukken. Bij de toenmalige elite (architect Jacob van Campen en opdrachtgevers) werd een door de klassieken geïnspireerde stijl waardig en verheven gevonden (en dus passend voor zo'n belangrijk gebouw)

1

1

Maximumscore 1

- 11 Het antwoord moet de volgende strekking hebben:
Nederland was een republiek. Amsterdam als economisch en politiek centrum van de republiek (de stad bepaalde in feite de binnen- en buitenlandse politiek van de Verenigde Nederlanden) en centrum van wereldhandel was bijzonder welvarend en wilde zich als zodanig presenteren met de bouw van een paleis.

Cultuur van Romantiek en realisme in de negentiende eeuw

Peer Gynt

Maximumscore 3

- 12 drie van de volgende:
- De overweldigende maar strenge, ijzige natuur of de verlatenheid maakt de Noren in zichzelf gekeerd/filosofisch of eenzaam.
 - De barre weersomstandigheden maken de mensen ernstig of somber (met een groot verlangen naar de zon).
 - De kleine benauwde behuizing werkt deprimerend.
 - De sfeer van geesten en trollen en spoken stimuleert de verbeelding of leidt tot fantastische verhalen.

per juist antwoord

1

Antwoorden

Deel-
scores

Maximumscore 1

- 13 Het antwoord moet de volgende strekking hebben (één van de volgende):
- In de negentiende eeuw wilden landen in Europa zich ten opzichte van elkaar profileren: nationalisme. Er moest dus een eigen nationale cultuur ontwikkeld worden, die door een toenemende belangstelling voor de eigen taal en geschiedenis onder meer gestalte kreeg in (de Noorse literatuur en) het theater.
 - In de negentiende eeuw ontstond een toenemende belangstelling voor het eigene van een volk, zijn mythen, legenden en volkssprookjes, voortkomend uit ideeën over de soevereine nationale staat, een sterke vrijheidsdrang en een romantische opvatting van het begrip 'volk'. Deze belangstelling kon (onder meer) gestalte krijgen in het theater.

Maximumscore 3

- 14 drie van de volgende:
- escapisme: Peer maakt reizen naar verre landen en/of beleeft spannende avonturen (om zijn verantwoordelijkheden thuis te ontlopen).
 - grote rol van de verbeelding: Peers leven is doortrokken van fantasie (en leugens) en/of het verhaal bevat veel fantastische figuren zoals bijvoorbeeld de Knopengieter en de Groene Vrouw.
 - interesse voor het innerlijk van de mens/psychologie: Peer levert een strijd met zichzelf en/of voelt zich schuldig door zijn ambitie, begeerte en behoefte aan avontuur.
 - opkomend gevoel van individualiteit: Peer heeft een sterke behoefte aan zelfontplooiing en volgt zijn eigen weg, zelfs als die ten koste gaat van zijn verantwoordelijkheid als burger en/of geliefde.

per juist antwoord

1

Maximumscore 3

- 15 drie van de volgende:
- De sfeer van de muziek met breed uitgesponnen melodische lijnen (en gelijkmatig van geluidsterkte) past bij de beelden van het Noorse landschap, of: de muziek heeft een romantische en/of geheimzinnige sfeer, die de beelden van het Noorse landschap ondersteunt.
 - De muziek is rustig en daarom geschikt als achtergrondmuziek.
 - De muziek is van Grieg, die samenwerkte met Ibsen, dus is daarom geschikt bij een documentaire over deze schrijver, of: Grieg is de bekendste Noorse componist en zijn muziek is dus een goede keuze bij beelden van het Noorse landschap.
 - De muziek is heel bekend en/of gemakkelijk toegankelijk en/of populair (staat in de klassieke top-tien en wordt bijvoorbeeld vaak gebruikt in reclames). Deze keuze zorgt ervoor dat mensen naar de documentaire blijven kijken.

per juist antwoord

1

Maximumscore 2

- 16 Antwoorden moeten de volgende strekking hebben:
- Solvejg: het orkest in grote bezetting speelt een rustige, gevoelige melodie: Solvejg is liefdevol en standvastig (in harmonie met haar omgeving en een stabiele factor in Peers leven)
 - Peer: de solo-(alt)viool speelt een pittige, gevarieerde melodie die contrasteert met de gevoelige, gedragen structuur van de melodie van Solvejg: Peer is een solist die zijn eigen individuele weg gaat (zonder rekening te houden met de rest van de wereld)

1

1

Schoolexamen ckv2 vwo 2002-II

havovwo.nl

Antwoorden	Deel-scores
<p>Maximumscore 2</p> <p>17 ☐ twee van de volgende:</p> <ul style="list-style-type: none">• Er komt een stoomschip voor in het verhaal: dat wijst op de toepassing van de stoommachine en/of op een verbeterde infrastructuur (de wereld wordt bereikbaar en bereikbaar).• Er is sprake van kranten: dat wijst op de toename van communicatiemiddelen.• Peer wordt rijk van de slavenhandel: dat wijst (indirect) op kritiek op de slavernij (die in de negentiende eeuw hevig ter discussie stond).• De oorlog tussen Grieken en Turken is een historisch feit (1821–1829). <p>per juist antwoord</p>	<p><u>1</u></p>
<p>Maximumscore 3</p> <p>18 ☐ drie van de volgende:</p> <ul style="list-style-type: none">• De klassieke held is van hoge komaf (koningszoon of van adel), Peer is afkomstig uit het 'gewone volk', een dorpsjongen.• De klassieke held heeft een voorbeeldfunctie in morele zin: hij streeft hoge idealen na voor staat en volk; Peer leeft er op los en streeft niet naar een hoger doel.• De klassieke held heeft een goed of nobel karakter; Peer is asociaal en/of leugenachtig en/of laf.• De klassieke held gaat buiten zijn schuld tragisch ten onder; Peer wordt ondanks zijn schuld tenslotte gered (door Solvejg). <p>per juist antwoord</p>	<p><u>1</u></p>
<p>Maximumscore 3</p> <p>19 ☐ Antwoorden moeten de volgende strekking hebben:</p> <ul style="list-style-type: none">• Moeder Aase: oudere (slechtziende) vrouw in (Friese) klederdracht, die nijdig maar bezorgd op haar zoon moppert: zij laat zich door hem meeslepen en accepteert hem, hoewel ze het niet met hem eens is• Vriendin Ingrid: jonge vrouw met witgeschminkt kaal hoofd, draagt een soort trouwjurk; gedraagt zich wanhopig (hangt aan Peers benen), wil Peer vastnagelen• Solvejg: levenslustige, meisjesachtige jonge vrouw in blauw jurkje, die zich vrij voelt bij Peer, hem toegewijd is maar die hem vrij laat	<p><u>1</u></p> <p><u>1</u></p> <p><u>1</u></p>
<p>Maximumscore 1</p> <p>20 ☐ Een leidmotief (Leitmotiv) is een motief, een melodie of een muzikaal fragment dat gekoppeld is aan een personage, een situatie of handeling. Dit muziekfragment kan de persoon of situatie/handeling aankondigen en geeft vaak een extra betekenis aan het personage (hier de liefdevolle stemming die Solvejg met zich meebrengt).</p>	
<p>Maximumscore 1</p> <p>21 ☐ één van de volgende:</p> <ul style="list-style-type: none">• De figuur die Peer Gynt voorstelt wordt drie keer in beeld gebracht; de muziek bestaat uit echo-achtige herhalingen.• Snel wisselende beelden en/of soms vermenging van beelden (Peer loopt door het beeld terwijl de figuur Peer Gynt ook drie keer op een paal staat); in de muziek worden fragmenten van de melodie gezongen met herhalingen en soms klinken verschillende fragmenten door elkaar.	
<p>Maximumscore 1</p> <p>22 ☐ Het antwoord moet de volgende strekking hebben: (Het gaat hier niet om een catharsis in de betekenis van een loutering van het publiek, waarbij de toeschouwers meeleven met de held en daardoor hun overvloedige emoties kunnen 'afvoeren', maar om een 'rituele catharsis':) Het slot is een moment van inzicht en opheldering: Peer durft eindelijk zichzelf te zijn, zijn fouten te bekennen en Solvejg recht in de ogen te kijken. Hij blijkt tot liefde en overgave in staat en kan in alle rust sterven.</p>	

Antwoorden	Deel- scores
Massacultuur in de tweede helft van de twintigste eeuw	
Lara Croft	
Maximumscore 2	
23 ☐ drie van de volgende kenmerken:	
<ul style="list-style-type: none"> • Computerspelen zijn commerciële consumptie-artikelen (die in grote oplagen geproduceerd worden). • Ze zijn voor iedereen toegankelijk: overal te koop tegen betaalbare prijzen en/of niet moeilijk te begrijpen. • Ze bieden pretentieloos en/of populair vermaak (met sex, avontuur en geweld). • Er is grote vraag naar dit soort spelen, waardoor je van een hype kunt spreken: iedereen wil ze hebben. 	
Indien drie antwoorden juist	<u>2</u>
Indien twee antwoorden juist	<u>1</u>
Indien minder dan twee antwoorden juist	<u>0</u>
Maximumscore 2	
24 ☐ – Kenmerkend voor de massacultuur is het escapisme, het willen wegdromen of ontsnappen aan de dagelijkse realiteit (door mee te voelen, je te laten verleiden of je te vereenzelvigen met figuren die iets beleven). Dit komt ook voor in de Romantiek	<u>1</u>
– twee van de volgende aspecten:	<u>1</u>
<ul style="list-style-type: none"> • Lara maakt zich los uit haar benauwende burgerlijke milieu (op zoek naar individuele vrijheid). • Zij reist naar verre landen/vreemde culturen. • Zij beleeft spannende/opwindende/fantastische avonturen. 	
Indien minder dan twee aspecten juist	<u>0</u>
Maximumscore 2	
25 ☐ Antwoorden moeten de volgende strekking hebben:	
<ul style="list-style-type: none"> • De gemakkelijk te begrijpen 'net echte' wereld van Lara Croft sluit aan bij de nog veelom aanwezige voorkeur voor realistische/naturalistische vormgeving 	<u>1</u>
<ul style="list-style-type: none"> • De vormgeving van de wereld van Lara is tot stand gekomen met behulp van geavanceerde digitale technieken en/of lijkt op de vormgeving van comic-strips. Dit wordt door een breed publiek/jongeren prachtig gevonden, omdat het eigentijds (cool) is 	<u>1</u>
Maximumscore 1	
26 ☐ • De dansers kopiëren (grotendeels) de bewegingen van Lara: bijvoorbeeld zijwaartse passen, heen en weer bewegen, een been zijwaarts plaatsen.	
<ul style="list-style-type: none"> • De dansers staan meestal met de rug naar het publiek en kijken naar de schermen waarop Lara (eveneens op de rug) te zien is. 	
Indien minder dan twee antwoorden juist	<u>0</u>
Maximumscore 3	
27 ☐ drie van de volgende:	
<ul style="list-style-type: none"> • De dansers (die in een formatie in lijnen bewegen) worden vergroot weergegeven op twee schermen (en daardoor wordt de beweging ook vergroot). • Ze worden een paar keer herhaald (verdubbeling). • Lijnen op achter- of ondergrond accentueren de vorm en het ritme van de beweging. • De bewegingen op het scherm zijn een fractie later te zien dan in het echt (time-shift). 	
per juist aspect	<u>1</u>

Schoolexamen ckv2 vwo 2002-II

havovwo.nl

Antwoorden	Deel- scores
Maximumscore 2	
28 ☐ twee van de volgende verschillen: <ul style="list-style-type: none">• De bewegingen van de dansers zijn soepeler/vloeiender of minder houterig.• De dansers maken ook bewegingen die Lara niet maakt, bijvoorbeeld over de grond kruipen, een been hoog optillen, torso ver opzij of naar voren buigen.• De dansers maken (niet alleen de bewegingen van Lara, zoals bijvoorbeeld schieten, maar) ook de bewegingen van Lara's slachtoffers: ze vallen neer.	
per juist verschil	<u>1</u>
Maximumscore 2	
29 ☐ twee van de volgende: <ul style="list-style-type: none">• Verschillende motieven worden steeds herhaald ('loops').• Er is sprake van een toenemende klankdichtheid doordat steeds nieuwe loops worden toegevoegd.• De verschillende loops hebben een eigen tempo en lopen door elkaar, waardoor een dissonant klinkend geheel ontstaat.• Er is sprake van toenemende geluidssterkte.• De melodie gaat op in het geheel.	
per juist antwoord	<u>1</u>
Maximumscore 2	
30 ☐ –'hofdans'/hofmuziek (twee van de volgende): <ul style="list-style-type: none">• De dansers maken buigingen/reverences (als een persiflage op de hofdans).• De dansers gebruiken veel versierende armbewegingen (kleine bewegingen die bij wijze van ornament aan de grote beweging worden toegevoegd).• De dansers reageren met patronen in de dans die relateren aan de patronen in de muziek (herhalingen, vraag-antwoordpatroon tussen strijkers en blazers en sequenties in de melodie).• Ze dansen samen (en individueel).	<u>1</u>
Indien minder dan twee aspecten juist	<u>0</u>
–moderne elektronische muziek (twee van de volgende): <ul style="list-style-type: none">• Er vinden veel herhalingen plaats in de bewegingen (net als in de muziek).• De bewegingen worden heftiger (en sneller, meer schokkerig, staccato).• Er wordt veel gedraaid.• Er wordt individueel (en niet samen) gedanst.	<u>1</u>
Indien minder dan twee aspecten juist	<u>0</u>
Maximumscore 3	
31 ☐ drie van de volgende: <ul style="list-style-type: none">• lange melodische lijnen• het gebruik van veel verschillende klankkleuren van verschillende instrumenten (en ook menselijke stemmen)• herhaling en verwerking van melodieën door verschillende (groepen van) instrumenten• afwisseling tussen gedeelten met één instrument/weinig instrumenten en gedeelten met volle orkestbezetting• steeds terugkerend thema/Lara-thema (als leidmotief)• Het Lara-thema wordt op verschillende manieren gevarieerd (door klankkleur, verkleining, vergroting).• melodische wendingen die verwijzen naar muziek uit verre vreemde landen	
per juist antwoord	<u>1</u>

Antwoorden	Deel-scores
Maximumscore 2	
32 ☐ –De dans wint het van de virtuele filmbeelden (twee van de volgende argumenten): <ul style="list-style-type: none">• Lara is en blijft een mooi maar zielloos omhulsel. De beelden gaan vervelen. De dans is boeiender omdat die door levende wezens met een ziel en met gevoel voor nuance wordt uitgevoerd.• Lara’s bewegingsarsenaal is beperkt en wordt dus al snel voorspelbaar. De dansers daarentegen kunnen blijven verrassen.• Lara blijft tweedimensionaal, terwijl de dansers driedimensionale figuren in een echte ruimte zijn.• Dansen is mooier om te zien dan rennen, springen, zwemmen.	1
Indien minder dan twee argumenten juist	0
–De dans legt het af tegen de filmbeelden (twee van de volgende argumenten): <ul style="list-style-type: none">• De virtuele filmbeelden zijn overheersend, alleen al door het formaat, en vragen zoveel aandacht van de toeschouwer, dat de dans daarin verdwijnt.• De omgeving van de virtuele Lara is interessanter dan het ‘lege’ podium.• De bewegingen van de dansers worden vooral bepaald door hetgeen het spel <i>Tomb Raider</i> dicteert.	1
Indien minder dan twee argumenten juist	0
Maximumscore 2	
33 ☐ Commercieel: De populariteit van Lara Croft maakt het mogelijk om een nieuw (jong) publiek aan te spreken, dat uit zichzelf niet gauw naar eigentijdse dansvoorstellingen zou gaan	1
Artistiek: Het aanwenden van de digitale wereld van computerspelletjes voor haar dansvoorstelling stelt De Châtel in staat om haar werk op een vernieuwende wijze vorm te geven	1
Bronvermelding	
Muziek Fragmenten Peer Gynt: Berliner Philharmoniker onder leiding van Jeffrey Tate, 1991 EMI CDC 7 54119 2	
Video Fragment 1: documentaire ‘Schrijvers van de nieuwe tijd’, LWT/Teleac Fragmenten <i>Peer Gynt</i> Oerolfestival 1999: met dank aan Tryater, Leeuwarden Fragmenten <i>Lara</i> 1998: met dank aan Dansgroep Krisztina de Châtel	
Met dank aan Theater Instituut Nederland Paleis op de Dam	